

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

Nr. 88.715 van 7 juli 2000

A. 89.699/XIII-1565

In zake : **de vereniging zonder winstoogmerk
Federatie van algemene bouwaan-
mers**
Lombardstraat 42
1000 Brussel,

tegen :

de Belgische Staat,
vertegenwoordigd door :

1. de Minister van Economie,
2. de Minister van Landbouw en
Middenstand,
3. de Minister van Justitie,

die woonplaats hebben gekozen bij
Mr. Rusen ERGEC, advocaat,
Woluwedal 20
1932 Sint-Stevens-Woluwe.

Tussenkomen de partij :

**de vereniging zonder winstoog-
merk Nationale Confederatie van
het Bouwbedrijf,**

die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Eric GILLET en
Mr. Pascal BOUCQUEY, advocaten,
Brand Whitlocklaan 30
1200 Brussel.

DE VOORZITTER VAN DE XIIIe KAMER,

Gezien het op 21 februari 2000 ingediende verzoekschrift, waarbij de vereniging zonder winstoogmerk Federatie van algemene bouwaannemers de nietigverklaring vordert van het koninklijk besluit van 8 juli 1999 tot wijziging van het koninklijk besluit van 31 augustus 1964 tot vaststelling van de lijst van de in het handelsregister te vermelden handelsbedrijvigheden

Gezien de vordering die dezelfde verzoekende partij gelijktijdig heeft ingesteld met het oog op de schorsing van de tenuitvoerlegging van de voormelde handeling;

Gezien het op 31 maart 2000 ingediende verzoekschrift, waarbij de vereniging zonder winstoogmerk NATIONALE CONFEDERATIE VAN HET BOUWBEDRIJF vraagt als tussenkomende partij te mogen optreden;

Gezien de nota met opmerkingen van de Minister van Economie en van de Minister van Landbouw en Middenstand;

Gezien de nota met opmerkingen en het administratief dossier van de Minister van Justitie;

Gezien de verslagen van de heer NIHOUL, auditeur bij de Raad van State, opgemaakt op grond van artikel 94 van de algemene procedureregeling en van artikel 12 van het koninklijk besluit van 5 december 1991 tot bepaling van de rechtspleging in kort geding;

Gelet op de beschikking van 3 mei 2000, waarbij de indiening van de verslagen wordt gelast en de partijen worden opgeroepen om te verschijnen op 30 mei 2000;

Gelet op de kennisgeving van deze beschikking en van de verslagen aan de partijen;

Gehoord het verslag van de heer HANOTIAU, kamervoorzitter;

Gehoord de opmerkingen van Mr. L. DEPRE, advocaat, die voor de verzoekende partij verschijnt, van Mr. M. VAN DER MERSCH, advocaat, die voor de Minister van Economie en de Minister van Landbouw en Middenstand verschijnt, van Mr. R. ERGEC, advocaat, die voor de Minister van Justitie verschijnt, en van Mr. L. DEPRE, loco Mr. E. GILLET en Mr. P. BOUCQUEUY, advocaat, die voor de tussenkomende partij verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van de heer NIHOUL, auditeur;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de volgende feiten aan het geding ten grondslag liggen :

1. In paragraaf 4 "Bouwnijverheid" van de bijlage bij het koninklijk besluit van 31 augustus 1964 tot vaststelling van de lijst van de in het handelsregister te vermelden handelsbedrijvigheden wordt onder meer als handelsbedrijvigheid "algemene bouwondernemingen" vermeld.

De handelsbedrijvigheid "algemene bouwondernemingen" is er als volgt gedefinieerd :

" Omvat, behalve de bedrijvigheden van de voorgaande rubriek (Ondernemingen voor het optrekken van gebouwen (ruwbouw en onder dak zetten)), degene die betrekking hebben op de gehele of gedeeltelijke uitvoering van voltooiingswerken of op

de coördinatie van deze laatste wanneer zij door onderaannemers worden uitgevoerd".

2. Krachtens artikel 3 van het koninklijk besluit van 18 augustus 1964 betreffende het in werking stellen en de uitvoering van de wetten op het handelsregister, gecoördineerd op 20 juli 1964, zoals gewijzigd bij het koninklijk besluit van 18 januari 1995, beschikten de griffies van de rechtbanken van koophandel vanaf 4 maart 1995 over de wettelijke mogelijkheid om de formulieren betreffende het handelsregister op geïnformatiseerde wijze af te drukken, inzonderheid om de invoering van de erin vermelde gegevens te vergemakkelijken.

Volgens de Minister van Justitie is deze wettelijke mogelijkheid een feitelijke mogelijkheid geworden op 1 januari 1997, de datum waarop alle griffies van de rechtbanken van koophandel uitgerust zijn met de computerapparatuur die daartoe nodig is.

3. Het voornoemde artikel 3 van het koninklijk besluit van 18 augustus 1964 is opnieuw vervangen bij het koninklijk besluit van 14 juli 1997 om "de modellen van de formulieren te moderniseren, in het bijzonder deze welke bestemd zijn voor een wijziging aan de inschrijving voorzien bij artikel 3 van voormeld besluit, met het oog op hun geïnformatiseerde verwerking" en "de vermeldingen vereist bij de hierboven vermelde formulieren waarvan het model voor het laatst werd bekendgemaakt in bijlage bij het koninklijk besluit van 23 september 1975 bij deze gelegenheid bij te werken".

4. In de bijlage bij het koninklijk besluit van 8 juli 1999 is een nieuwe nomenclatuur van handelsactiviteiten vervat, die de nomenclatuur vervangt die als bijlage bij het voornoemde koninklijk besluit van 31 augustus 1964 opgenomen is, omdat "de NIS nomencla-

tuur niet aangepast is voor informaticaverwerking van de gegevens". Dit is de bestreden handeling.

In dat koninklijk besluit wordt meer bepaald de handelsactiviteit "algemene bouwondernemingen" uit de nomenclatuur van de in het handelsregister te vermelden handelsactiviteiten gehaald en wordt deze rubriek vervangen door de volgende rubrieken :

452	Burgerlijke en utiliteitsbouw; weg- waterbouw
4520001	het optrekken van de ruwbouw van gebouwen en de structuur van civieltechnische werken, inclusief het gieten van gewapend beton en het uitvoeren van metselwerken
4520002	de algemene coördinatie van de werkzaamheden op de bouwwerf
4521	Algemene bouwkundige en civieltechnische werken
45211	Bouwen van individuele huizen
4521101	het optrekken van de ruwbouw van individuele huizen
4521102	de bouw van individuele huizen volgens de formule "sleutel op de deur"
45212	Optrekken van andere residentiële gebouwen en van kantoorgebouwen
4521201	het optrekken van de ruwbouw van gebouwen met celstructuur appartementsgebouwen, kantoorgebouwen, enz.
4521202	de bouw van appartementen volgens de formule "sleutel op de deur"
45213	Optrekken van gebouwen voor industrieel of commercieel gebruik, voor landbouwdoeleinden, enz.
4521301	het optrekken van de ruwbouw van gebouwen voor industrieel of commercieel gebruik, van stel- en stapelplaatsen, scholen ziekenhuizen, van gebouwen voor de beoefening van erediensten, cultuur, sport, recreatie, enz.

4521302	de montage van hangars, loodsen, schuren, silo's enz. voor landbouwdoeleinden
45214	Bouw van tunnels, bruggen, viaducten en dergelijke
4521401	de bouw van bruggen (inclusief bruggen voor verhoogde wegen), viaducten, enz.
4521402	de bouw van tunnels voor spoorweg- en auto-verkeer en van overige ondergrondse doorgangen
45215	Aanleg van pijpleidingen, telecommunicatieleidingen en hoogspanningsleidingen
4521501	de aanleg van waterdistributienetten en rioleringen
4521502	de aanleg van pijpleidingen voor het vervoer van gas, petroleumproducten, enz.
4521503	de aanleg van leidingen voor het vervoer en de distributie van elektrische energie
4521504	de aanleg van telecommunicatielijnen en -netten
4522	Dakbedekking en bouw van dakconstructies
45220	Dakbedekking en bouw van dakconstructies
4522001	de bouw van daken
4522002	het plaatsen van dakbedekking van ongeacht welk materiaal
4522003	het plaatsen van dakgoten en regenafvoerbuisen
4522004	het waterdicht maken van daken en dakterrassen
4523	Aanleg van spoorwegen, wegen, straten, vliegvelden en sportaccomodaties
45230	Aanleg van spoorwegen, wegen, straten, vliegvelden en sportaccomodaties
4523001	de bouw van spoorwegen aanleggen van de bedding, plaatsen van de rails, uitvoeren en herstellingswerken
4523002	de bouw van autowegen, straten en andere wegen en paden voor voertuigen en voetgangers (inclusief het plaatsen van vangrails)

4523003	de bouw van start- en landingsbanen
4523004	de bouw van speel- en sportterreinen, zwembaden, enz.
4523005	het schilderen van markeringen op wegen en parkeerplaatsen
4524	Waterbouw
45241	Baggerwerken
4524101	het uitvoeren van baggerwerken
4524102	het ruimen van waterlopen, sloten, enz.
45242	Overige waterbouw
4524201	de aanleg van havens (inclusief jachthavens) en dokken
4524202	de aanleg van dammen en dijken
4524203	de aanleg van kanalen en andere waterwegen
4524204	de bouw van sluizen, zwaaikommen, enz.
4524205	de bouw van bezinkbekkens en andere constructies ten behoeve van de waterzuivering
4524206	het uitvoeren van diverse werkzaamheden onder water
4525	Overige werkzaamheden in de bouw
45250	Overige werkzaamheden in de bouw
4525001	onderneming voor het bouwen van funderingen, inclusief heien
4525002	onderneming voor het boren en aanleggen van waterputten, graven van mijnschachten
4525003	onderneming voor het vlechten van ijzer en aanbrengen van bekisting
4525004	Onderneming voor het uitvoeren van metselwerk
4525005	onderneming voor het aanbrengen van chape
4525006	onderneming voor het bouwen van schoorstenen en industriële ovens
4525007	onderneming voor het bouwen van open haarden, stookplaatsen, sierschouwen, enz.

4525008	Onderneming voor het monteren van niet-zelfvervaardigde metalen constructiewerken
4525009	onderneming voor het uitvoeren van hijs- en hefwerkzaamheden voor rekening van derden
4525010	onderneming voor het optrekken en afbreken van steigers en werkplatforms
4525011	onderneming voor het uitvoeren van voegwerken
4525012	onderneming voor het bouwen van koelkamers, kluizen, enz.
453	Bouwinstallatie".

Bovendien wordt bij het bestreden koninklijk besluit artikel 1 van het voormelde koninklijk besluit van 31 augustus 1964 vervangen als volgt :

" Artikel 1. Artikel 1 van het koninklijk besluit van 31 augustus 1964 tot vaststelling van de lijst van de in het handelsregister te vermelden handelsbedrijvigheden, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 20 augustus 1981, wordt vervangen door de volgende bepaling :

" Artikel 1. Eenieder die een inschrijving in het handelsregister aanvraagt is ertoe gehouden bij het omschrijven van zijn handelsbedrijvigheid de rubrieken van de bij dit besluit gevoegde lijst te gebruiken. De vermelding van de rubrieken geschiedt met opgave van het volledige identificatienummer in de nomenclatuur.

De bij het omschrijven van de bedrijvigheid gebruikte rubrieken worden, indien nodig, verduidelijkt door de aanvrager.

Wanneer een rubriek, in een geheel van bedrijvigheden, die zij dekt een of meer bedrijvigheden omvat die aan een voorafgaande machtiging zijn onderworpen, is de aanvrager die zodanige machtiging niet bezit, ertoe gehouden in zijn aanvraag te vermelden dat hij deze bedrijvigheid of deze bedrijvigheden uitsluit.

In de in leden 2 en 3 bepaalde gevallen dient het identificatienummer van de rubriek vervolledigd te worden met het teken "+".

Dezelfde verplichtingen gelden voor degene die een wijziging al dan niet met betrekking tot zijn handelsbedrijvigheid aanvraagt".

Overwegende dat de vereniging zonder winstoogmerk NATIONALE CONFEDERATIE VAN HET BOUWBEDRIJF bij een op 31 maart 2000 ingediend verzoekschrift vraagt als tussenkomende partij te mogen optreden; dat er grond is om dat verzoek in te willigen;

Overwegende dat de verzoekende partij haar persoonlijk en rechtstreekse belang wettigt door te steunen op artikel 4 van haar statuten, waarin haar doel wordt bepaald, wegens de vier volgende motieven :

- 1° voor de verzoekende partij zal de nieuwe nomenclatuur, doordat de bewoordingen "algemene bouwondernemingen" eruit weggelaten zijn, haar duidelijk minder representatief maken dan ze nu is, in zoverre ze genoopt zal zijn een vak te verdedigen waarvan de benaming door de overheid niet meer wordt erkend;
- 2° vervolgens zou het bestreden besluit nadeel berokkenen aan het door de verzoekende partij verdedigde vak, in zoverre artikel 1, vijfde lid, van het bestreden besluit van 8 juli 1999, volgens hetwelk de verplichting om de nieuwe rubrieken te gebruiken geldt "voor degene die een wijziging al dan niet met betrekking tot zijn handelsbedrijvigheid aanvraagt", de algemene aannemingsbedrijven zou dwingen hun statuten te wijzigen zo gauw ze een wijziging van hun inschrijving in het handelsregister aanvragen : "er bestaat immers momenteel geen overeenstemming tussen de oude nomenclatuur, die gebruikt wordt

door de algemene aannemingsbedrijven en de nieuwe, bij het bestreden besluit opgelegde nomenclatuur";

- 3° bovendien zou, volgens de verzoekende partij, het bestreden besluit tot gevolg hebben dat de activiteit "algemene bouwonderneming" verdwijnt, die een specifieke activiteit is, die als zodanig bestaat, en zou die activiteit bij dat besluit worden vervangen door de activiteit, omschreven als "algemene coördinatie van de werkzaamheden op de bouwwerf", die grondig verschilt van de activiteit "algemene bouwonderneming" in zoverre "een algemene aannemer de enige gesprekspartner en verantwoordelijkheidsdrager voor de gezamenlijke werkzaamheden is, terwijl in het geval van een coördinator van de werkzaamheden op de bouwplaats niet wordt geraakt aan het feit dat een groot aantal mensen gemoeid zijn met en verantwoordelijk zijn voor de verschillende werkzaamheden die de opdrachtgever heeft besteld. Het gevolg hiervan is dat een onderneming die zich als algemeen aannemersbedrijf in het handelsregister wenst te laten inschrijven, zich niet meer zal mogen bezighouden met de organisatie van de werkzaamheden op de bouwplaats en niet meer de volledige verantwoordelijkheid ervoor zal mogen dragen, terwijl ze een deel van haar activiteiten uitbesteedt. Ze zal genoeg moeten nemen met de coördinatie van de werkzaamheden op de bouwplaats, zonder een beroep te mogen doen op onderaanneming, en zonder tegenover de opdrachtgever verantwoordelijkheid op zich te nemen voor geheel de bouwplaats";
- 4° ten slotte (is), volgens de verzoekende partij, "de nieuwe nomenclatuur onsamenhangend en onduidelijk opgesteld, waardoor zowel de inschrijving in het

handelsregister als de uitoefening van het vak zelf, op de helling komt te staan". De verzoekende partij merkt aldus in verband met artikel 1, derde lid, van het bestreden koninklijk besluit op dat het begrip "rubriek" niet gedefinieerd is en dat de verschillende handelswerkzaamheden niet opgesomd zijn zoals het hoort;

Overwegende dat de Minister van Economie en de Minister van Landbouw en Middenstand het belang van de verzoekende partij betwisten omdat, volgens hen, het beroep van algemene aannemer niet verdwijnt doordat de activiteit "algemene bouwondernemingen" niet meer in de nieuwe nomenclatuur opgenomen is; dat ze bovendien onderstrepen dat "artikel 1, tweede en vierde lid, van het bestreden koninklijk besluit de aannemer de mogelijkheid biedt, door het teken "+" te gebruiken, in rubriek 4520002 "algemene coördinatie van de werkzaamheden op de bouwwerf" te preciseren dat zijn activiteit eveneens "verantwoordelijkheid, jegens de opdrachtgever, van al wie met de bouwplaats gemoeid is, voor heel de bouwplaats, tot de algehele afwerking" omvat; dat ze betogen dat deze nomenclatuur, aldus gepreciseerd, zeer nauwkeurig beantwoordt aan de definitie van algemene aannemer; dat de twee ministers bijgevolg niet inzien waarom de verzoekende partij leden zou verliezen of minder representatief zou zijn en waarom vennootschappen hun statuten zouden moeten wijzigen;

Overwegende dat de Minister van Justitie, om punt voor punt te antwoorden op de argumentatie van de verzoekende partij, de volgende uiteenzetting geeft :

- 1° wat betreft de representativiteit van de verzoekende partij, merkt hij op dat in "het ministerieel besluit van 27 september 1991 tot

nadere bepaling van de indeling van de werken volgens hun aard in categorieën en ondercategorieën met betrekking tot de erkenning van de aannemers" veertien verschillende soorten van algemene aannemingen worden onderscheiden, zoals algemene aannemingen van wegenbouwkundige werken, algemene aannemingen van bouwwerken, algemene aannemingen van burgerlijke bouwkunde, enz., (...), wat blijkbaar helemaal geen bezwaar heeft opgeleverd ten aanzien van de omstandigheid dat de oude nomenclatuur geen rubrieken bevatte met de benaming "algemene aanneming van wegenbouwkundige werken" of "algemene aanneming van burgerlijke bouwkunde" of, met andere woorden, ten aanzien van het gebrek aan een benaming voor hun activiteit en dus ook wat betreft hun erkenning door de overheid"; dat volgens de minister "de verzoekende partij de doelstelling van de nomenclatuur, die dient voor de inschrijving in het handelsregister, maar hoofzakelijk met het oog op bekendmaking, verwacht met de doelstelling van de opsomming van de complexe opdrachten, op grond waarvan de in het ministerieel besluit van 27 september 1991 bedoelde erkenning van aannemers wordt geregeld";

2° wat de wijziging van de statuten betreft, betoogt hij het volgende :

" Het is verkeerd te stellen dat een vennootschap die haar inschrijving in het handelsregister wijzigt, noodzakelijkerwijs haar statuten moet veranderen. Het is immers mogelijk dat het doel van een vennootschap talrijke werkzaamheden omvat, waarvan slechts sommige uitgeoefend worden en in het handelsregister worden vermeld. Indien de vennootschap nieuwe activiteiten uitoefent die aansluiten bij haar doel, moet ze haar inschrijving wijzigen, maar hoeft ze haar statuten niet te wijzigen";

- 3° volgens hem "zal een vennootschap altijd zowel de organisatie van als de verantwoordelijkheid voor de werkzaamheden op een bouwplaats op zich kunnen nemen en tegelijkertijd een deel van haar activiteit in onderaanneming kunnen geven. Zelfs indien dit niet het geval zou zijn, biedt het bestreden besluit vennootschappen de mogelijkheid de rubrieken te preciseren die ze gebruiken om hun activiteiten te omschrijven (artikel 1, tweede lid). Het staat die vennootschappen vrij te preciseren dat hun activiteiten eveneens omvatten : "verantwoordelijkheid van al wie met de bouwplaats gemoeid is jegens de opdrachtgever, voor geheel de bouwplaats, tot de algehele afwerking";
- 4° ten slotte betoogt hij dat "het bestreden besluit het aantal activiteiten aanzienlijk heeft uitgebreid om de werkzaamheden van de ondernemingen nauwkeuriger te kunnen nagaan"; hij onderstreept eveneens dat artikel 1, derde lid, van het bestreden besluit ingevoegd is bij het koninklijk besluit van 20 augustus 1981 en sindsdien door de ondernemingen zonder probleem wordt toegepast; voor het overige wijst hij erop dat "de toepassingsmoeilijkheden die de verzoekende partij aanvoert dezelfde zijn als die waartoe een aanpassing aan nieuwe bepalingen aanleiding geeft bij iedere wijziging van regelgeving. De omstandigheid dat ondernemingen de keuze van de rubrieken van de nomenclatuur pas hoeven wijzigen wanneer ze wijziging van hun inschrijving aanvragen, biedt precies de mogelijkheid van een soepele aanpassing aan die nieuwe nomenclatuur";

Overwegende dat de verzoekende vereniging volgens artikel 4 van haar statuten tot doel heeft :

- "1° ondermeer op het niveau van de Confederatie Bouw, de vertegenwoordiging op zich te nemen van de algemene aannemers van openbare en privéwerken, alsmede van de beroepsverenigingen die deze statuten onderschreven hebben;
- 2° via nauwe samenwerking, de gehele sector openbare en privéwerken te organiseren, ter behartiging van de beroepsbelangen, overeenkomstig de eisen van het algemeen belang;
- 3° als de officiële woordvoerder van de bij haar aangesloten verenigingen, deze algemene belangen te verdedigen bij de overheid op juridisch, economisch, administratief, sociaal en fiscaal gebied;
- 4° de eendacht onder en samenwerking van de aangesloten verenigingen te bevorderen;
- 5° zowel aan de federale als de gewestelijke en gemeenschapsregeringen alle nuttige maatregelen voor te stellen ten einde, in het kader van het algemeen belang, de rationele ontwikkeling te verzekeren van de economische bedrijvigheid van de algemene bouwondernemingen;
- 6° de bij haar aangesloten verenigingen documentatie te verschaffen over alle juridische, economische, administratieve, fiscale en sociale kwesties van algemene aard;
- 7° alle parafederale stichtingen te bevorderen en te beschermen die van aard zijn bij te dragen tot een betere werking van de algemene bouwonderneming en het welzijn van al het tewerkgestelde personeel."

Overwegende dat het bestreden koninklijk besluit op zijn minst op twee punten rechtstreekse en nadelige gevolgen heeft voor de belangen waarvan de verzoekende partij naar luid van de voormelde statuten de verdediging nastreeft;

Overwegende, enerzijds dat met het bestreden besluit de rubriek "algemene bouwondernemingen" verdwijnt uit de nomenclatuur van de in het handelsregister te vermelden handelswerkzaamheden; dat, hoewel in tegenstelling tot wat de verzoekende partij beweert, het niet langer vermelden van die rubriek de

facto niet tot gevolg heeft dat die handelsactiviteit verdwijnt, die handelsactiviteit niettemin niet meer als zodanig in het handelsregister zal worden vermeld tegenover de inschrijving van een nieuwe algemene bouwonderneming of tegenover de wijziging van de inschrijving van een bestaande algemene bouwonderneming; dat het bijhouden van een handelsregister per gerechtelijk arrondissement en de verplichte inschrijving in dat register van "elke natuurlijke of rechtspersoon van Belgische of van vreemde nationaliteit, die voornemens is door het exploiteren, hetzij van een hoofdinrichting, hetzij van een filiaal of een bijkantoor, enige handelswerkzaamheid uit te oefenen in het rechtsgebied van een rechtbank van koophandel" hoofdzakelijk met het oog op bekendmaking opgelegd worden zoals bepaald is in de artikelen 36 tot 40 van de wetten betreffende het handelsregister; dat hieruit volgt dat door de inwerkingtreding van het bestreden koninklijk besluit eenieder die het handelsregister wenst te raadplegen daarin niet meer de rubriek "algemene bouwondernemingen" zal terugvinden, hoewel dat beroep, in deze sector, een bekende handelsactiviteit is; dat hetzelfde zal gelden voor "alle akten, facturen, brieven, bestellingen en andere soortgelijke stukken van commerciële aard", overeenkomstig artikel 39 van de voormelde gecoördineerde wetten;

Overwegende, anderzijds, dat met de nieuwe nomenclatuur die vervat is in het bestreden koninklijk besluit de specificiteit van de handelsactiviteit algemene bouwondernemingen" niet voldoende uiting kan vinden, aangezien de ministers zelf erkennen dat de betrokken ondernemingen bij hun inschrijving of wijziging van hun inschrijving moeten aangeven dat hun activiteiten eveneens "verantwoordelijkheid, jegens de opdrachtgever, van al wie met de bouwplaats gemoeid is,

voor geheel de bouwplaats, tot de algehele afwerking" inhouden; dat, ten eerste, zoals de tussenkomen de partij opmerkt, zulke bewoordingen niet precies het beroep van algemene aannemer weergeven, in zoverre met dat beroep de activiteit algemene coördinatie van de werkzaamheden op de bouwplaats niet nader bepaald wordt, maar het een essentieel bestanddeel bevat dat verschilt van de algemene coördinatie van de werkzaamheden op de bouwplaats, namelijk het unieke karakter van de rechtsverhouding met de opdrachtgever en, bijgevolg, het unieke karakter van de verantwoordelijkheid jegens de laatstgenoemde; dat, ten tweede, het gebruik van de nomenclatuur van de handelsactiviteiten die vastgesteld is bij het bestreden besluit krachtens artikel 10 van de wetten betreffende het handelsregister, niet alleen verplicht is voor aanvragen om inschrijving en voor wijzigingen van de inschrijving overeenkomstig de artikelen 8, 6°, 7°bis en 10°, en 9, 4°, 5bis en 8°, van de voormelde gecoördineerde wetten, maar dat er ook strafrechtelijke sancties op gesteld worden, krachtens artikel 44 van dezelfde wetten volgens hetwelk "met geldboete van 26 frank tot 10 000 frank wordt gestraft, hij die een handelswerkzaamheid uitoefent, waarvoor hij niet ingeschreven is in het handelsregister"; dat hieruit volgt dat de algemene annemer, tenzij hij zelf door aanvullende vermeldingen de rubriek(en) preciseert waarin de bestreden nomenclatuur voorziet, het risico zal lopen een activiteit uit te oefenen waarvoor hij niet specifiek in het handelsregister is ingeschreven;

Overwegende dat het belang van de verzoekende partij dus aangetoond is;

Overwegende dat de verzoekende partij een middel - het eerste van het verzoekschrift - ontleent aan "schending van artikel 3, § 1, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, vervangen bij de wet van

4 juli 1989 en gewijzigd bij de wet van 4 augustus 1996", alsmede aan schending van artikel 84 van diezelfde wet; dat ze van oordeel is dat in het onderhavige geval om twee redenen niet voldaan is aan de voorwaarden, gesteld in de in het middel beoogde wetsbepaling, waaronder het advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State niet hoeft te worden ingewonnen; dat ze ten eerste betoogt dat de redenen voor spoedbehandeling die in de aanhef van het bestreden besluit worden aangevoerd, niet bestaan; dat ze onderstreept dat uit de data die in het omstreden besluit worden vermeld, blijkt dat het tweeënhalfjaar geduurd heeft om de nomenclatuur van de handelswerkzaamheden te wijzigen en zodoende de gegevens uiteindelijk per computer te kunnen verwerken, en dat de motivering in het besluit van 8 juli 1999 geenszins aangeeft welke bijzondere omstandigheden het snel toepassen van de nieuwe nomenclatuur van handelswerkzaamheden zouden kunnen wettigen; dat ze ten tweede aanvoert dat het na de uitvaardiging van het bestreden besluit zes maanden geduurd heeft eer het bekendgemaakt is, een termijn die "kennelijk overdreven" wordt geacht; dat ze in dit verband erop wijst dat de ministers bij de diensten van het Belgisch Staatsblad geen stappen hebben ondernomen om het bestreden besluit zo vlug mogelijk te laten bekendmaken;

Overwegende dat de Minister van Economie en de Minister van Landbouw en Middenstand in de eerste plaats erop wijzen dat "de verzoekende partij de tweede considerans niet vermeldt, waarin de dringende noodzakelijkheid gemotiveerd wordt, namelijk de inwerkingtreding van de wet van 10 februari 1998 tot bevordering van het zelfstandig ondernemerschap (...)", terwijl "het doel van de regelgeving er immers in bestaat te komen tot een vereenvoudiging en aanpassing

van de nomenclatuur aan de Europese normen"; dat ze vervolgens de volgende gegevens aanvoeren :

" De tijd die verlopen is tussen de informatisering van de griffies en de uitvaardiging van het bestreden koninklijk besluit was nodig om de uitgebreide regelgeving, die 255 bladzijden Staatsblad omvat, uit te werken.

Na het opstellen van de nomenclatuur moest snel het besluit worden aangenomen waarbij deze algemeen verbindend verklaard werd, inzonderheid omdat de griffies geïnformatiseerd waren sinds 1 januari 1997.

De tijd die nodig is geweest voor de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad was gewettigd door de noodzaak om de proeven (255 bladzijden) van de zeer technische tekst te collationeren en te corrigeren met het oog op bekendmaking.

Daarenboven is het nodig geweest circulaire in de drie landstalen voor te bereiden en over te zenden aan de griffies vóór de inwerkingtreding van het koninklijk besluit om de griffiers, die verantwoordelijk zijn, in staat te stellen zich daarop voor te bereiden.

Ten slotte moest het koninklijk besluit dringend worden vastgesteld omdat de kamers op 8 juli 1999 waren ontbonden en omdat niet geweten was of de regering nog zou aanblijven (ze heeft op 12 juli 1999 haar ontslag aangeboden). Niemand wist hoelang België daarna met een ontslagnemende regering zou blijven door de complexe politieke situatie van toen";

Overwegende dat de Minister van Justitie aanvoert dat "deze nomenclatuur het resultaat is van een proces van intensieve ruggespraak met de verschillende bevoegde departementen, namelijk het Ministerie van Economie, het Ministerie van Landbouw en Middenstand en het Ministerie van Justitie"; dat hij bovendien, om uit te leggen waarom er zo veel tijd verlopen is tussen de uitvaardiging en de bekendmaking van het bestreden besluit, wederom wijst op het collationeren van de proeven van het Belgisch Staatsblad en op de

voorbereiding van de circulaires waarin de nieuwe nomenclatuur wordt uitgelegd;

Overwegende dat het bestreden besluit regelgevend is en dat het ontwerp van besluit uit dien hoofde ter fine van advies aan de afdeling wetgeving van de Raad van State moest worden voorgelegd, "buiten het met bijzondere redenen omklede geval van hoogdringendheid"; dat het gaat om een regel van openbare orde;

Overwegende dat in de aanhef van het bestreden koninklijk besluit de dringende noodzakelijkheid als volgt gemotiveerd wordt :

" Overwegende dat :

- sedert 4 maart 1995 de griffies, door artikel 3 van het koninklijk besluit van 18 augustus 1964 betreffende het inwerkingstellen en de uitvoering van de wetten op het handelsregister, gecoördineerd op 20 juli 1964, zoals gewijzigd bij het koninklijk besluit van 18 januari 1995, over de mogelijkheid beschikken de formulieren betreffende het handelsregister op geïnformatiseerde wijze af te drukken, inzonderheid om de invoering van de erin vermelde gegevens te vergemakkelijken;

- sinds 1 januari 1997 alle griffies hiertoe zijn uitgerust met de nodige informatica-apparatuur;

- de NIS nomenclatuur niet aangepast is voor informaticaverwerking van de gegevens;

Overwegende dat de programmawet van 10 februari 1998 tot bevordering van het zelfstandig ondernemerschap, meer bepaald tot doel heeft om tot een daadwerkelijke vereenvoudiging te komen van de reglementering die toepasselijk is op de KMO's";

Overwegende dat het tweede aangevoerde motief, namelijk de memorering van het doel dat met de programmawet van 10 februari 1998 wordt nagestreefd, namelijk "(...) een daadwerkelijke vereenvoudiging (...) van de reglementering die toepasselijk is op de KMO's",

niet relevant is wat de dringende noodzakelijkheid betreft; dat in dat motief immers geen enkele bijzondere omstandigheid wordt aangevoerd tot wettiging van het dringend uitvaardigen van de maatregelen van het bestreden besluit, voorzover dat besluit wel bijdraagt tot een vereenvoudiging van de nomenclatuur van de handelsactiviteiten : dat in het bewuste motief niet precies en in bijzonderheden wordt aangetoond dat de afdeling wetgeving van de Raad van State, in voorkomend geval binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, de verwezenlijking van het doel dat met de overwogen maatregelen wordt nagestreefd, alsmede het nut en de doeltreffendheid ervan, in het gedrang zou hebben gebracht;

Overwegende, ten aanzien van het eerste motief over de informatisering, dat daarin geen enkele bijzondere omstandigheid wordt aangevoerd op basis waarvan kan worden uitgelegd in welk opzicht de aanpassing van de nomenclatuur van de handelsactiviteiten die in het handelsregister moeten worden vermeld, zo dringend geworden was dat het raadplegen van de afdeling wetgeving van de Raad van State, in voorkomend geval binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, het bereiken van het doel dat met de overwogen maatregelen wordt nagestreefd, in het gedrang zou hebben gebracht, te meer daar het sinds meer dan vier jaar (sedert 4 maart 1995) wettelijk mogelijk was de formulieren betreffende het handelsregister per computer te verwerken en daar de mogelijkheid daartoe door het bestaan van informatica-apparatuur bij de griffies van de rechtbanken van koophandel daadwerkelijk bestond sedert tweeënhalfjaar (vanaf 1 januari 1997);

Overwegende dat met het motief, zoals het verwoord wordt, in feite alleen vastgesteld wordt dat de voormelde nomenclatuur gedurende ten minste vierenhalf

jaar niet aangepast is aan de nieuwe technologische mogelijkheden, zonder dat evenwel enige dringende noodzakelijkheid wordt aangevoerd; dat dit des te meer het geval is daar dat eerste motief reeds twee jaar voordien, bijna woord voor woord, gebruikt was om "met bijzondere redenen" de dringende noodzakelijkheid te omkleden teneinde de afdeling wetgeving niet te hoeven raadplegen, in de aanhef van het koninklijk besluit van 14 juli 1997 tot wijziging van het voormelde koninklijk besluit van 18 augustus 1964;

Overwegende, ook en vooral, dat zulk een motivering door de feiten wordt gelogenstraft, namelijk, enerzijds het gebrek aan naarstigheid van de betrokken ministers en, anderzijds de tijd die nodig is geweest om het bestreden besluit bekend te maken;

Overwegende immers dat de wettelijke mogelijkheid om de gegevens van het handelsregister per computer te verwerken reeds bestond vanaf de inwerkingtreding van het koninklijk besluit van 18 januari 1995, dat is sedert 4 maart 1995; dat het op die datum is dat de aanpassing van de nomenclatuur aan de informatieverwerking had kunnen worden aangevat, en niet in september 1997; dat daarenboven uit het administratief dossier blijkt dat, na overleg onder de drie betrokken ministeries, tegen eind juni 1998 een nagenoeg definitief ontwerp van koninklijk besluit gereed was; dat immers in antwoord op de brief van Minister PINXTEN van 21 april 1998, waarbij een ontwerp van koninklijk besluit werd overgezonden met het oog op een bespreking door de vertegenwoordigers van de drie bevoegde ministers, Minister DI RUPO per brief van 26 juni 1998 heeft medegedeeld dat hij geen bezwaren had tegen het bewuste ontwerp; dat dat gegeven bevestigd wordt door de gebeurtenissen die na die voorbereiding hebben plaatsgegrepen, welke immers alleen betrekking

hebben op het vertalen van het bestreden besluit in het Duits : zo heeft de directeur-generaal van het Ministerie van Justitie per brief van 22 januari 1999, dat is bijna zeven maanden later, bij de adjunct-arrondissementscommissaris van Eupen-Malmédy-Sankt-Vith navraag gedaan naar de Duitse vertaling van de nieuwe nomenclatuur, om de volgende reden :

" De federale regering is van plan de voormelde nomenclatuur onverwijld bekend te maken.

(...)

Aangezien de aangelegenheid een van de prioriteiten van de Regering is, verzoek ik u deze zaak zo spoedig mogelijk te behandelen. De Minister dringt erop aan dat bij binnen veertien dagen over de Duitse tekst kan beschikken";

dat daarna, wegens de onmogelijkheid om de Duitse vertaling binnen de gestelde termijn af te werken, de directeur-generaal van het Ministerie van Justitie per brief van 10 maart 1999 het volgende mededeelt :

" Er is besloten om de Duitse vertaling toe te vertrouwen aan een vertaalbureau, dat de gestelde termijn in acht kon nemen. Het werk is verricht door Duitstalige vertalers. Hetzelfde is gebeurd met de twee bladzijden van het ontwerp van koninklijk besluit waarbij de voormelde nomenclatuur gevoegd was. Het volledige dossier is op 16 februari 1999 ter beschikking kunnen worden gesteld van de Minister";

Overwegende dat uit deze chronologische opeenvolging van feiten volgt dat de voorbereiding van het ontwerp van koninklijk besluit pas aangevat is zowat tweeënhalf jaar nadat de mogelijkheid om de formulieren betreffende het handelsregister per computer te verwerken in de teksten neergelegd was, dat het ontwerp van koninklijk besluit eind juni 1998 in het Frans en het Nederlands gereed was, dat het bijna zeven maanden geduurd heeft om de Duitse vertaling aan te vatten en dat op 16 februari 1999 het volledige dossier, namelijk

het ontwerp van koninklijk besluit en de vertaling ervan in de drie landstalen, aan de Minister van Justitie voorgelegd is met het oog op een beslissing; dat het vervolgens nog bijna vijf maanden geduurd heeft alvorens het ontwerp van besluit is aangenomen, namelijk op 8 juli 1999; dat bovendien de tijd om het bestreden koninklijk besluit bekend te maken, namelijk bijna zes maanden (van 8 juli tot 23 december 1999), kennelijk in tegenspraak is met de aangevoerde dringende noodzakelijkheid en dat des te meer daar de ministers niet aantonen dat ze alles in het werk gesteld hebben om te zorgen voor de bekendmaking van het bestreden besluit; dat immers het administratief dossier geen enkel stuk bevat dat aantoont dat de ministers zich bij de diensten van het Belgisch Staatsblad zouden hebben beijverd om het bestreden besluit zo spoedig mogelijk te laten bekendmaken, terwijl besluiten in principe binnen een maand na de aanneming ervan moeten worden bekendgemaakt;

Overwegende dat het middel kennelijk gegrond is,

BESLUIT :

Artikel 1.

Het verzoek tot tussenkomst, ingediend door de vereniging zonder winstoogmerk NATIONALE CONFEDERATIE VAN HET BOUWBEDRIJF, wordt ingewilligd.

Artikel 2.

Vernietigd wordt het koninklijk besluit van 8 juli 1999 tot wijziging van het koninklijk besluit van 31 augustus 1964 tot vaststelling van de lijst van de in het handelsregister te vermelden handelsbedrijvigheden.

Artikel 3.

Er is geen grond meer om over de vordering tot schorsing uitspraak te doen.

Artikel 4.

Dit arrest zal bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het vernietigde besluit.

Artikel 5.

De kosten, bepaald op 12.000 frank, komen ten laste van de Belgische Staat ten belope van 7.000 frank en ten laste van de tussenkommende partij ten belope van 5.000 frank.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van de XIIIe kamer, op zeven juli tweeduizend door :

de HH.	HANOTIAU,	kamervoorzitter,
	SCOHY,	toegevoegd griffier.

De toeg. Griffier,	De Voorzitter,
--------------------	----------------

G. SCOHY.

M. HANOTIAU.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.